

Cirkulärnr: 1999:74
Diariernr: 1999/1329
P-cirknr: 1999-2:21
Nyckelord: AB, Bisyssla
Handläggare: Tom Höglund
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1999-05-26
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Arbetsdomstolens dom 1999 nr 27 angående om en arbetsgivare haft rätt att förbjuda en bisyssla
Bilagor: Arbetsdomstolens dom 1999 nr 27

Personalpolitik: 1999-2:21

Nyckelord: AB, Bisyssla

Förhandlingssektionen
Tom Höglund

1999-05-26

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Arbetsdomstolens dom 1999 nr 27 angående om en arbetsgivare haft rätt att förbjuda en bisyssla

Arbetsdomstolen (AD) har i dom 1999 nr 27 mellan landstinget i Östergötland och Vårdförbundet funnit att arbetsgivaren haft rätt att förbjuda en bisyssla.

Bakgrund

Anita är anställd som barnmorska vid landstinget och arbetar till hälften vid mödrahälsovård och resten vid kvinnoklinik där hon bl.a. gör ultraljudsundersökningar.

Bolaget Lust och Hälsa erbjöd Anita att göra ultraljudsundersökningar åt bolaget. Detta förbjöd landstinget med stöd av bisysslebestämmelsen i AB och menade att bisysslan konkurrerade med landstingets verksamhet.

Vårdförbundet yrkade i sin talan i AD ekonomiskt och allmänt skadestånd till Anita och allmänt skadestånd till förbundet för påstått brott mot bisysslebestämmelsen. Arbetstagarorganisationen ansåg att det inte förelåg en konkurrenssituation eftersom landstingets och Lust och Hälsas verksamheter var integrerade. Om det var en konkurrenssituation skulle bisysslebestämmelsen tillämpas utifrån dess grundläggande syfte att arbetstagare skulle förhindras styra över patienter från landstinget till enskilda bolag där de har ett ägarinflytande och kunde göra ekonomisk vinst. Dessutom fanns flera anställda vid landstinget som bedrev egen verksamhet utan att arbetsgivaren förbjudit detta.

Landstinget bestred yrkandena. Landstinget ansåg inte att dess verksamhet och Lust och Hälsas var integrerade. Beträffande konkurrenssituationen skulle den kunna innebära att landstingets kvinnoklinik fick färre patienter. Vidare ansåg landstinget att det inte behöver vara den anställde som tjänar på konkurrerande verksamhet utan det intressanta är arbetsgivarens bedömning av verksamheten i sig. Att andra anställda tillåtit ha bisyssla betyder inte att det var fel förbjuda

Anitas bisyssla. Beslutet att förbjuda bisysslan hade inte varit otillbörligt och hade inte tillkommit av ovidkommande skäl.

Arbetsdomstolen

Domstolen ansåg att formuleringen i bisyssleparagrafen i AB ger klart stöd för att det överlämnats åt arbetsgivaren att ensidigt bedöma om det föreligger en konkurrenssituation. Domstolen ansåg dessutom inte att syftet med bestämmelsen endast var att arbetstagare skulle förhindras att styra över patienter från landstinget till enskilda bolag.

Arbetsdomstolen avslog Vårdförbundets talan.

Kommentar

Av AB 95 § 9, numera AB 98 § 12, framgår att arbetsgivaren får förbjuda bisyssla om arbetsgivaren finner bisysslan:

- inverka hindrande för arbetsuppgifterna,
- påverka handläggning av ärenden
- innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.

Bestämmelsen är en s.k. arbetsgivarventil, som innebär att prövningsrätten tillkommer arbetsgivaren. Bestämmelsen får naturligtvis ej tillämpas godtyckligt eller eljest otillbörligt. Innan primärförhandlingar sker och beslut om bisyssleförbud fattas måste arbetsgivaren på sedvanligt sätt utreda sakförhållandena och ge arbetstagaren tillfälle att redogöra för bisysslan. Tidigare AD-prövningar har varit 1985 nr 69, 1997 nr 18 (cirk 1997:72) och 1998 nr 98 (cirk 1998:164). Domen från 1985 handlade om arbetsgivaren haft rätt förbjuda bisyssla som han ansåg inverkade hindrande eller påverkade handläggningen. Domen från 1997 handlade om att arbetsgivaren förbjudit bisyssla som han ansåg inverkade hindrande för det ordinarie arbetet. I båda fallen ansåg AD att arbetsgivaren haft rätt att förbjuda bisysslan. AD-domen 1998 nr 98 slutligen avsåg ett avskedande på grund av en arbetstagares privata affärsförbindelser. Avskedandet ogiltigförklarades av AD men i målet behandlades även bisyssleproblematiken.

I nu föreliggande dom har AD prövat frågan att arbetsgivaren funnit bisysslan innebära verksamhet som konkurrerat med arbetsgivarens. Därmed kan sammanfattningsvis sägas att rättsläget är överblickbart genom att alla tre i AB:s bisyssleparagraf upptagna typfallen blivit föremål för arbetsdomstolens prövning.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Tom Höglund

Bilagor

Arbetsdomstolens dom 1999 nr 27

